

[Poul Møller.]

reserven været væk, og dermed kom der en tydelig neddæmpning i stigningstakten, en almindelig tendens i hele den europæiske økonomi og en tendens, som herhjemme er særlig farlig, fordi den mødes med en almindelig tendens til at forhøje omkostningerne i vort samfund. Det er klart, at sker disse to ting, den neddæmpede stigningstakt i den almindelige økonomiske produktionsstigning sammen med en tendens til en næsten accellererende omkostningsstigning, så kommer det til at gå meget skævt for det, man har kaldt den samfundsøkonomiske balance, og så giver det sig udslag i de faldende valutabeholdninger, vi i dag oplever, i disse måneder, i disse år har oplevet, det udslag, som har ført med sig, at hele den valutabeholdning, vi havde, da vi gik til valg, er opbrugt. Den valutabeholdning, vi har, er en, vi har lånt i mellemtiden. Så vidt jeg kan skønne, er Danmarks forbrug af fremmed valuta omkring 2.000 mill. kr. siden valget i november 1960. Vi har brugt de 1.800 mill. kr., vi havde, og vi har brugt 200 mill. kr. af de 800 mill. kr., vi har lånt, således at den nuværende valutareserve, hvis vi ikke havde foretaget lån i mellemtiden, helt havde været nul eller havde været negativ.

Disse faldende valutabeholdninger er jo i sig selv et problem i dansk økonomi, der er omtalt mange gange, men de bliver ved med at være vor akilleshæl, så længe der ikke kan skabes økonomisk balance, og så længe omkostningsstigningerne er stærkere end produktionsstigningen. Men det er ikke alene faldende valutabeholdninger, vi får som følge heraf. De voldsomme omkostningsstigninger fører tilmed til, at konkurrenceevnen svigter, og derigennem, at den stigning i eksporten, vi havde vænnet os til, aftager, og at de muligheder, vi har for at konkurrere med fremmede varer både i vort hjemland og på vore eksportmarkeder, falder. Denne mindskede konkurrenceevne kan kun føre til arbejdsløshed den dag, konkurrenceevnen har svigtet så stærkt, at vi ikke er i stand til på nogenlunde rimelig basis på en række områder at konkurrere med udlandet. Hvis omkostningsstigningerne sker hurtigere end hos vore konkurrenter, er det jo også klart, at faren ved den økonomiske udvikling, vi befinder os i,

er endnu mere overhængende, og dette synes desværre at være tilfældet, når vi sammenligner os med de fleste af de lande, vi bryder os om at sammenligne os med.

Denne uheldige udvikling er naturligvis endnu farligere på grund af de markedsbeslutninger, det høje ting er i færd med at træffe, og de forhandlinger om overgang til et europæisk fællesmarked, vi er inde i. Det er vel således i dag, at vi anser det for at være sandsynligt, at medlemskabet af fællesmarkedet kan træde i kraft omkring 1. januar 1964. Det er vel det mål, man endnu har lov til at stille imod. Det kan være, det bliver forsinket, det har vi jo set gang på gang, men i så fald skal vi ikke vente os nogen fordel af en sådan forsinkelse, tværtimod. For en af de ting, som vi umiddelbart står over for — også inden vi bliver medlem — er, at fællesmarkedets organisation udvikler sin landbrugsplan i anden fase formentlig fra 1. april 1963, og fra dette tidspunkt må vi — ud over det, der allerede er sket — regne med vanskeligheder for landbrugets afsætning på de europæiske eksportmarkeder. Men skulle vi regne med et medlemskab pr. 1. januar 1964, altså om godt og vel 12 måneder, så står vi over for, at vi fra denne dag skal nedsætte vore toldsætter over for de seks lande, der nu er medlem af fællesmarkedet, med 60 pct., fra 100 pct. til 40 pct. Vi har ikke den blide og den forholdsvis langsomme overgangsperiode, som de andre har haft i den tid, de har været i gang.

Jeg håber naturligvis, det lykkes regeringen at få det såkaldte decallage-system anerkendt, men det er dog kun for en meget lille del af Danmarks produktion, at denne decallage kan komme til at hjælpe os. En 60 pct.s nedsættelse af toldsætterne på én gang på én dato over for de store europæiske industrisamfund som Frankrig, Italien, Vesttyskland, Belgien og Holland giver os naturligvis endnu mere brug for, at vor konkurrenceevne er i orden. Samtidig skal de sidste importrestriktioner, som dansk industri endnu i en vis udstrækning kan lene sig ved, falde bort, og som jeg allerede har nævnt, kan landbrugets afsætningsvilkår blive stærkt svækket ved udviklingen af landbrugsplanen.

Vi står altså derfor over for et afgørende vendepunkt i vore handelsøkonomiske vil-